

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА ПРЕКО НЕДЕЉЕ. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВЧИЋА МЕСЕЧНО. —
ЗА ОГЛАСЕ НАПЛАЋУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 И 30 НОВ. ЗА ЖИГ СВАКИ ПУТ.

КРАЉЕВА СЕЈА.

(Наставак.)

Теодора (спази га).

Ко те шаље к мени?

Капулос.

Мој господар!

Теодора.

Збори!

Капулос.

Да упитам рече
Славног Гаридеса: Има л' што још данас
Да доврши?

Теодора.

Нема! Кажи, да је жеља
Царског посланика, да Леонтас мирно
Почива. (Капулос клања се и излази).

Ти видиш, моје пратиоце!

Михаило.

Верне слуге речма; јесу ли и делом?
Тихи корак то је знамење лукавства.
Верујеш ли њима?

Теодора.

Као мени самој.

Чисто злато сто пут' прекаљено.

Михаило.

Леонтас је пао —

Теодора.

Љубав, поверење, што му цар поклања,
Вреде више него властелински престо
Његовога оца. Не брини се, драги,
Да ће грчко срце нарушити верност.

Михаило.

Не ће велиш?

Теодора.

А зар ја нисам Гркиња?
Или ваљда мислиш да може Бугарска
Верније да љуби, да жртвује више
Него ја Гркиња, што жртвујем.

Михаило.

Красна

Душо! Ти си божји анђо с неба;
Што ти мени чиниш, Богу је угодно!
Ти си њему дете, а мени си душа!

(Грли је).

Душа не зна мрети. Са душом се она
Кроз векове спаја у љубави.

Теодора (гледа га).

Ти ми

Драги дајеш веру, да ћеш навек мене
Љубити?

Михаило.

Што питам?! Ја ћу с тобом живит'
С тобом умирати!

Теодора

Ево, краљу, теби
За то моје руке, да ћу пред олтарем
И ја то изрећи што ти саде рече. (Пружа
му руку).

Михаило.

За то не одричи твоме заручнику
Рајске славе првога пољуцца. (Оћадаје љуби)

Теодора (отима се).

Док Неда
Међу нама диш, сваки пољувац ти.
Грди божји закон.

Михаило (јетко).

Неда! Опет Неда —
И ово ми крати Неда! (Срдито) Идем, идем,
Да ти штедим златно време; а ти журно
Делај, да гонимо ону људску справу
Што нам очемери овај срећни часак
Горким једом.

Теодора.

Иди! Но што сунце једном
Западу превали, Гаридес ће наћи
Бугарскога краља!

Михаило.

Где?

Теодора (тихо.)

У врту доле!

Онде, где се небом топли зрак сунца
у румену купа, онде где и тица
Из зелена двора праштајућем дану
Песму шаље; где се листак с лиском грли,
Там' је згодно место и за моје срце
Што у сребри плива. Ту се лагље диште —
Зидови су хладни, немили сведоци;
Међу њима шапут не ће да изумре,
Већ се громко враћа да нас страни. Тамо,
Тамо дођи!

Михаило (жарко).

Тамо, свуда где је теби
Драго. С богом (Оде)!

Теодора (сама).

"Свуда, где је теби драго!"
Разабери, Недо! Свуда где је мени
Драго! То су речи, што љубавник даје
Својој љубавници; то је цела љубав! —
А шта теби оста, јадна Недо? Ха, ха!
Ево да ти кажем: Остаде ти рака
Да закопаштвоју љубав. А ја? (Страсно.) Ја ћу
Закопати оно што за њом остане,
Закопаћу тебе, Урош, Србију,
И то српско семе; закопаћу онде
Где не греје сунце да из нова никну!
Тако видиш, Недо, тако само уме
Гркиња да љуби. Ха, ха! (Излази.)

(Диза се предњи застор.)

Леонтас лежи на ливану. За тим **Капулос**.

Леонтас.

Да почивам, рече! — Да почивам! Где ћу
Нокоја да нађем? Уморно је тело,
А ја му не да бурно срце да почине. —
Кад болује душа, тад се побој клони,
Сведе ли се око; то сан није, то је
Прно огледало, што нам показује
Горостасне страве маштом напртане —
Та то је још грђе него и на јави! (Осврће се.)
Нема никог живог, да олакши моме
Јаду човечијим гласом. Капулосе!

Капулос (улази).

Ко што видим, ти спокојство тражиш, го-
сподару?

Леонтас (за себе).

То је давна укошано,
А надежда видим за њим у гроб с'лази

Верна старче видиш, Бог ми даде живот
Да с њим одужујем туђе грехе.

Капулос.

Не, не! —

Бог не кара никога: он нас само љуби.
На што и да кара? Та он знаде дивно
Да то људи радо чине.

Леонтас (брзо).

Људи, величи?

Људи? Ах, тако је! То су људи, право
Рече. Кад је тако, па и ми смо људи!
И џареви је ли, — и они су људи?

Капулос (злобно).

Онда само јесу, кад карати почну.

Леонтас (горко).

Ха, ха, онда нема у списку џарева
Кој' би био нешто више од човека!

Капулос.

Тако је! Искуство све нам друго каже.
Што се ту на земљи у животу гмиже
Одгаја убиством својентело, па и
Човек. Све се овде туђом крвљу храни.
Тако хоће неки божји закон.

Леонтас

Само

Што звериња мори, кад огладни. А ми?
А разумни човек?

Капулос.

Да насети врага
Прождрљивог што му вазда с душом влада
Сујету — сујету —

Леонтас.

Ха, та то је цветак
Из пакленог врта што гнусним мирисом
Слабе људе хоће да опије, — хоће —

Капулос (прекида опшtro).

Човек у пијанству диште смело; смелост
Рађа снагу; снага опет влада светом.

Леонтас.

Старчё, твоје око зори у дубоко. (Протко.)
Седе власи дично красе ону главу
Где царује разум. (Даје му руку) Прости
плахој речи,

Што те врећа. Твоја снага избави ми
Двапут живот; твоје искуство нек буде
Снажнија обрана ојаченом срцу
Твога пријатеља.

Капулос (плачио).

Буди моме сину
Што си мени био! То су речи твога
Оца на самрти. На што више збора?

Леонтас (тронут).

Још једну услугу, па кад га сукобиш
На ономе свету, слободно му реци
Да си био.

Капулос (брзо).

Збори!

Леонтас.

До мало. Сад идем
Да вечерњим зраком хладим врела прса!
Лези! (Излази)

Капулос (сам, замисљено.)

Не спава се оном који броји
Дане. А још мање ко осећа боле
Свог љубимца. — Иди, пратиће те моје
Око свуда. — Иди — с тобом иду грдни
Јади а остају мени црне слутње.
Ха, још да му казах, шта сам данас вид'о
Ох, та ваљда није! — Мора да је тако!
Ша онда? Умреће! Јадни сине бедна
Оца, не буде ли мелем твоме болу —
Онда ћемо знати заједно умрети!

(Излази полако).

Дуже се средњи застор).

(Наставиће се.)

ДА МИ СТАВИШ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Концерат,” „Лек од пуница.“) Управа народног позоришта, да би поверишиој публици дала прилику за уживање у инструменталној музичи, а особито у реткој виртуозности на виолончелу, пристала је да припомогне уметнику једном малом представом, те је с тога у уторник 4. априла приказиван „Лек од пуница.“ Ова представа, на којој је било и доста гледалаца других народности, испала је ванредно добра. Зорић и Маринковића, Недељковић, К. Савићева и Брањија надметаху се у доброј игри. Зорић је, рекао бих, достигао врх своје уметности у овако схваћеноме Дон Клету. Желели бисмо да га даном приликом покуша представити и са озбиљне стране, у интересу питања о схватању карактера и њихова различног учина на публику, а и свога развитка. Милица Савићева беше добра, само што овај комад иште мало више аристократског држања; у осталом њојзи прикладује улога мало старије госпе и — жене из народа.

Што се тиче концерта, Ф. Клерцер је оправдао онај глас, који је пред њим испао као о уметнику на виолончелу, на велико задовољство публике. Он скромно излази пред нас, врши без афектације и разметања свој задатак, а овамо види се да му је потпуно у власти музична справа, којој он уме — у једном смислу те речи — да измами дивне, час меке а час силне топове, који дирају и потресају. „Словенску игру“ мораде поновити па захтевање публике. Г-ђа Клерцерова је пријатна појава и изврсна декламаторка, која је својим говором умела изазвати живо признање. Ј. Милде био је веома вешт пратилац на клавиру.

Б.

(Глумачки пенсиони фонд.) У седници позоришног одбора, држаној 1. априла 1872 у Новом Саду, свршено је између осталога нешто, што је првећ важно по српско народно позориште. Познато је, да је г. А. Хаџић, као секретар матичин, вршио дужности привременог управитеља позоришног бесплатно и да му је позоришна скунштина за лајску годину одредила награде 500. форината. Ту је суму г. А. Хаџић поклоњено на оснивање глумачког пенсионог фонда. Но што је тим ударен темељ реченоме фонду, то ће се овај сад моћи умножавати годишњим представама, процентима од глумачких плати, каквим изненадним родољубивим легатима (завештајима за случај смрти) и другим прилозима. Капитал од 6000. форината био би довољан, да осигура издржавање двојице чланова, кад загреба, а што се више прикупи, тим боље. Одбор је поверио г. А. Хаџићу, да изради статут за именујући пенсиони фонд, и он је то примио на се. □

ПОЗОРИШТЕ.

* (Народно позориште у Београду.) Месеца априла представљаће се ови комади: 2. Стеван краљ босански. 5. Паштењаци. 7. Карташ. 9. Српске Цвети. 17. Зидање Раванице. 18. Црна краљица. 21. Карло XII. 23. Кућна капица. 26. Присни пријатељи. 28. Лукреција Борција. 30. Бој на Дубљу. — Замена: Женски рат, Крштено писмо, Шоља теја.

* (Српско позоришно друштво А. Поповића) налази се сад у Карловици, одакле ће путовати по Далмацији чак до Котора, као што „Црногорец“ јавља.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

ПРЕТИПЛАТА

ПРЕДСТАВА 53.

БРОЈ 4.

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 9 АПРИЛА 1872

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРANI

ПРВИ ПУТ:

МАМИЦА.

ШАЉИВА ИГРА У 3 ЧИНА, ОД Е. СИГЛИГЕТИЈЕ, ПРЕВЕДЕНА И ПОСРЂЕНА.

(Ова је шаљива игра добила од мађарске академије телекину награда од 100 дуката).

О С О Б Е :

Станићка, удовица . . .	Ж. Маринковићка.
Анка, ћиј јој	К. Савићева.
Мита Савић, аникин муж.	Брани.
Милица, сестричина ста- нићкина	Л. Хацићева.
Тодор Ружић, адвокат, не- ожењен	Зорић.

Светозар Милић, млад адво- кат	Недељковић.
Јоза Скочић	Рашић.
Пустосват	Соколовић.
Слуга	Стенић.
Подрум р	Пешић.
Служавка	М. Савићева.

Збива се у Пешти: први чин код Станићке, други у гостионци, трећи и код Станићке и у гостионци.

ЗА ТИМ ПО ДРУГИ ПУТ:

ШАЉИВА ИГРА У 1 РАДЊИ С ПЕВАЊЕМ, ПО ЕНГЛЕСКОМ В. Л.

О С О Б Е :

Мортон, богаташ	Суботић.	Алберт, морски капетан	Рашић.
Леонора, под тутор. мортон.	Л. Хацићева.	Цон, крчмар	Соколовић.
Урзула, ћућар. { код	Ж. Поповићева	Вилим, морски лекар	Пешић.
Мунго, прн. слуга { Мортона	Племенчић.	Збива се на Куби на мортоновом добру.	

У уторак 11 априла: „**ПОШТЕЊАЦИ**.“ Шаљива игра у 4 чина, написао Баријер и Ка-
панди, с немачког превео Ј. Хацић. — Г. Ј. ПЛЕМЕНЧИЋ, члан народног позоришта
у Београду као гост.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 И ПО САХАТА.